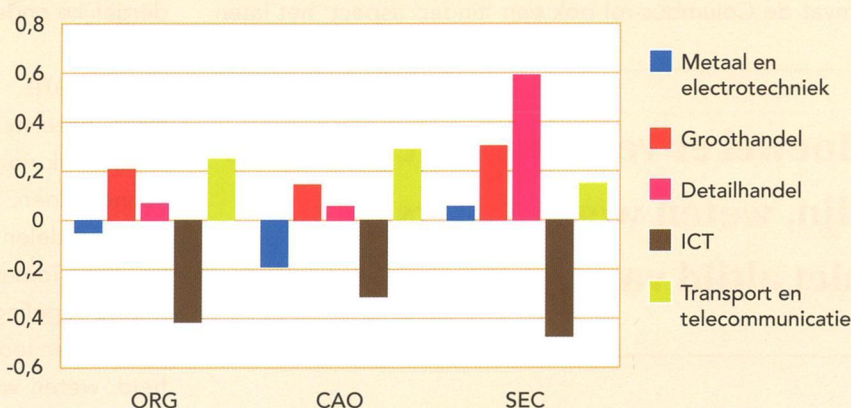

Werkgelegenheid

In het WIBAR-3 onderzoek hebben we recente cijfers voor alle 23 EU-landen op een rij gezet over de arbeidsverhoudingen in de vijf onderzochte sectoren: metaal en elektrotechniek; groothandel; detailhandel; de ICT-sector, en transport en telecommunicatie. Het ging hierbij vooral om de organisatiegraad van werknemers in vakbonden (in de grafiek ORG), de dekkingsgraad van CAO's (CAO) en het aandeel van werknemers dat onder een sectorale CAO (SEC) viel. Het was een flinke klus om dit alles op te duiken. Maar toen hadden we ook wat. We kregen onder meer de kans om de ontwikkeling van de werkgelegenheid over 2008 tot 2014 te confronteren met kenmerken van de arbeidsverhoudingen. En om zo antwoorden te geven op vragen als: groeit de werkgelegenheid harder waar er weinig werknemers georganiseerd zijn en/of onder een CAO vallen? Of maken de arbeidsverhoudingen per saldo niet uit? Of verschilt zo'n antwoord per sector?

Die vragen kunnen worden beantwoord met behulp van correlatiecoëfficiënten. Vindt in een sector groei van de werkgelegenheid uitsluitend plaats in landen met bijvoorbeeld een hoge organisatiegraad, dan gaat de coëfficiënt die de reeks groeicijfers vergelijkt met de reeks organisatiegraden in de richting van +1. Is het tegengestelde het geval, dus combineert dalen-

Correlaties tussen werkgelegenheid in 2008-2014 en organisatiegraad / CAO-dekking / aandeel sectorale CAO's in 2014.

Bronnen Werkgelegenheid: Eurostat; organisatiegraad / CAO-dekking / sector-CAOs: ICTWSS database; WageIndicator; WIBAR3 Industrial Relations Survey, september 2015-april 2016.

de werkgelegenheid met sterke vakbondsorganisatie (of groeiende werkgelegenheid met lage organisatiegraden), dan gaat de correlatie richting -1. De grafiek laat de berekende correlatiecoëfficiënten zien voor de vijf sectoren en de genoemde drie kenmerken van arbeidsverhoudingen. De resultaten lopen sterk uiteen. De ICT-sector scoort op alle drie kenmerken duidelijk negatief. Van 2008-2014 groeide de werkgelegenheid daarin door heel Europa, maar het sterkst in de landen van Midden- en Oost-Europa met hun overwegend lage organisatiegraad en relatief weinig werknemers onder de (sector-) CAO. Voor de andere sectoren blijkt meestal een licht positieve samenhang tussen groei van de werkgelegenheid in

2008-2014, met vooral een herstel uit de crisis vanaf 2010, en redelijk goede arbeidsverhoudingen. In die sectoren scoorden de landen met naar verhouding hoge organisatiegraad en hoge CAO-dekkingsgraden vaak het best voor wat betreft de groei van de werkgelegenheid. De detailhandel springt er in de grafiek uit met een hoge positieve correlatie bij SEC. In die sector groeide de werkgelegenheid sterk in vijf van de zeven landen (van de 23) waar in 2014 meer dan 80% van de werknemers onder een sector-CAO viel, terwijl zo'n groei maar in één land met een laag percentage van zulke werknemers te zien was.

Maarten van Klaveren en Kea Tijdens zijn beiden senior-onderzoeker bij AIAS, UvA.